

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 15/23
17.5.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Весне Филиповић и Олге Арсовић, чланова већа, у парници тужиоца "Прихватилиште за одрасле и стара лица" са седиштем у Београду, улица Кумодрашка број 226А, коју заступа Градско правобранилаштво, Града Београда, улица Тиршова број 3, против тужене АА, из ..., чији је пуномоћник Милена Ристић, адвокат из Београда, улица Адмирала Гепрата број 10, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиоца, изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П 1630/20 од 16.09.2022. године, у седници одржаној дана 17.5.2024.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П 1630/20 од 16.09.2022. године у ставу другом и трећем изреке.

ОДБИЈА СЕ захтеви тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке одбијен је као неоснован приговор ради пребијања потраживања тужене истакнут на рочишту од 26.02.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе тужену да исплати износ од 405.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 27.08.2019. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади износ од 72.000,00 динара на име трошкова парничног поступка и то у року од 15 дана од пријема писменог преписа пресуде, под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужилац побијајући је у ставу другом и трећем изреке због битних повреда одредаба парничног поступка,

погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност ожалбене пресуде, у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку-ЗПП (Службени гласник РС” бр.72/11, бр.72/2011, 49/2013 - одлука УС, 74/2013 - одлука УС, 55/2014, 87/2018 и 18/20), Апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца неоснована.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, ранији руководилац тужиоца сматрајући да постоји потреба за радним местом специјалисте из области психијатрије код тужиоца обзиром на планирано проширење капацитета за смештај корисника и знатно повећање броја корисника којим је потребно пружити психијатријско лечење и надзор, одобрио је туженој специјализацију из области психијатрије. Министарство здравља је дало сагласност на ову Одлуку директора тужиоца и тужена је са тужиоцем закључила Уговор број 799-1 о стручном усавршавању специјализације дана 19.03.2014. године, којим је одређено да је специјализација из области психијатрије у трајању од четири године, а почетак трајања специјализације је април 2014. године. Чланом 4 и 5 запослена се обавезала да за време трајања специјализације обавља и послове радног места у пуном радном времену и да по завршетку специјализације поднесе писмени извештај о обављеној специјализацији те приложи одговарајући доказ-уверење о завршеној специјализацији, као и да по завршеној специјализацији остане у радном односу код послодавца најмање онолико времена колико је трајао програм стручног усавршавања-специјализације, а најмање пет година. Чланом 5 је предвиђено да је запослена дужна да у случају да у току трајања специјализације одустане или не заврши специјализацију у предвиђеном року, изврши повраћај новчаних средстава које је послодавац уплатио запосленој на име трошкова специјализације, заједно са припадајућом каматом у року од шест месеци од дана одустанка, односно предвиђеног рока трајања специјализације. Чланом 6 послодавац се обавезао да сноси трошкове специјализације за време трајања исте, а према предвиђеном плану и програму који је утврдило Министарство здравља и да ће по успешној окончаној специјализацији омогућити запосленој обављање послова у складу са завршеном специјализацијом. Туженој је одобрен упис на специјализацију на Медицински факултет у Београду у школској 2013/2014 години почев од 07.04.2014. године у трајању од четири године, а иста је 26.01.2018. године поднела молбу директору тужиоца да јој одобри продужење специјалистичког стажа, а самим тим и одлагање рока за полагање специјалистичког испита, као и да јој одобри коришћење неплаћеног одсуства до полагања специјалистичког испита на коју молбу је тужилац одговорио понудом за закључење анекса уговора о стручном усавршавању-специјализацији број 799-1 од 19.03.2014. године. Анексом I уговора о стручном усавршавању закљученим између странака 20.02.2018. године број 799-1 предвиђено је да је запослена овде тужена обавезна да одмах по положеном испиту на специјалистичким студијама а најкасније у року од годину дана од дана потписивања овог анекса, поднесе писани извештај о обављеној специјализацији и приложи одговарајући доказ-уверење о завршеној специјализацији и одређено је да евентуалне трошкове специјализације који настану од дана потписивања

овог анекса до истека рока од годину дана од дана потписивања овог анекса сноси запослени. Такође је уговорено да ће послодавац по успешној окончаној специјализацији омогућити запосленој обављање послова у складу са заврешном специјализацијом, а у складу са својим могућностима. Тужена је била на неплаћеном одсуству са рада почев од 01.03.2018. године, специјалистички испит из гране психијатрије је положила дана 23.10.2018. године, а поново је ступила на рад код тужиоца 13.11.2018. године. Међу странкама је неспорно да је тужилац у периоду од 09.04.2014. године до 22.02.2017. године на име трошкова специјализације тужене извршио уплате Медицинском факултету Универзитету у Београду у укупном износу од 405.000,00 динара, док је тужена дана 07.11.2018. године извршила уплату Медицинском факултету Универзитету у Београду на име трошкова полагања специјалистичког испита и штампања дипломе за специјализацију у износу од 95.000,00 динара. Тужена се затим обратила тужиоцу да јој омогући обављање послова у складу са завршеном докторском специјализацијом, на шта је тужилац одговорио да тренутно није у могућности да јој омогући обављање послова у складу са завршеном докторском специјализацијом, имајући у виду постојећа законска ограничења у погледу запошљавања у јавном сектору, да се установа обратила Секретаријату за социјалну заштиту Града Београда са молбом за добијање сагласности да се туженој призна стечено образовање на тај начин што би јој се коефицијент за обрачун зараде увећао за 0,5% у складу са законом, те да тужилац сходно анексу I од 20.02.2018. године нема обавезу да запосли тужену на пословима у складу са предметном специјализацијом ако за то нема могућности, што јесте тренутно случај. Тужена је 15.04.2019. године поднела захтев за раскид уговора о раду 2018. године од 15.09.2011. године закљученог са тужиоцем, те је решењем тужиоца број 3642 од 17.05.2019. године запосленој АА на пословима "доктор медицине" отказан уговор о раду број 2018. од 14.09.2011. године и одређено да јој радни однос престаје закључно са даном 17.05.2019. године. На основу мишљења комисије тужиоца за утврђивање штете број 6010 од 02.08.2019. године тужилац је дана 13.08.2019. године донео одлуку о утврђивању накнаде штете број 6337 којом је утврдио да је тужена дужна да на име накнаде штете због прекида радног односа пре истека рока од пет година од дана завршетка специјализације на шта се обавезала уговором о стручном усавршавању од 19.03.2014. године исплати тужиоцу износ од 405.000,00 динара и дописом број 6501 од 19.08.2019. године позвао је тужену да добровољно изврши ову обавезу, односно да у року од 15 дана од дана пријема дописа изврши уплату на рачун тужиоца у износу од 405.000,00 динара.

Првостепени суд је ставом првим изреке приговор тужене ради пребијања потраживања одбио као неоснован. Наиме, тужена је у току трајања специјалистичког стажа била на неплаћеном одсуству са рада на сопствени захтев, за које време јој мирују права и обавезе из радног односа, па тиме и право на зараду, због чега је суд нашао да не постоји потраживање тужене према тужиоцу на име неисплаћене зараде у периоду од 01.03.2018. године до дана ступања на рад 13.11.2018. године јер тужилац није имао обавезу да у наведеном периоду туженој обрачунава и исплаћује исту, па је донео одлуку као у ставу првом изреке ожалбене пресуде.

Даље, како је утврђено да је тужена испунила своје обавезе предвиђене закљученим уговором о стручном усавршавању - специјализацији број 799-1 од 19.03.2014. године и анексом I наведеног уговора од 20.02.2018. године, а у погледу рока и успешног окончања специјализације, полагањем специјалистичког испита из

гране психијатрија као и сношења трошкова исте, то за тужену није настала обавеза предвиђена чланом 49 Закона о раду, као и чланом 5 уговора о стручном усавршавању-специјализације број 799-1 од 19.03.2014. године да у случају да прекине или не заврши специјализацију накнади трошкове које је послодавац, овде тужилац сносио на име специјализације.

Што се тиче обавезе тужене из члана 5 уговора од 19.03.2014. године да након завршене специјализације проведе код послодавца у радном односу најмање пет година, наведена обавеза је прописана цитираним чланом 184 став 10 Закона о здравственој заштити, међутим последица повреде те обавезе Законом о здравственој заштити нису посебно уређене, већ је прописано да се о правима, обавезама и одговорности и то за време стручног усавршавања у току специјализације закључује уговор између установе и запосленог. Законодавац није предвидео било какву санкцију за здравственог радника који повреди наведену одредбу, а иста није била нити је могла бити предвиђена ни закљученим уговором између странака бр. 799-1 од 19.03.2014. године, те здравствена установа, односно тужилац није овлашћен да својим актом прописује санкцију за неизвршавање наведене законске обавезе јер се иста може прописати само законом. Имајући у виду наведено суд је нашао да је тужбени захтев тужиоца неоснован и донео одлуку као у ставу другом изреке пресуде.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано и оно логично и несумњиво произилази из изведених доказа, које је првостепени суд правилно ценио, у складу са чланом 8 ЗПП и правилно применио материјално право – одредбе Закона о здравственој заштити и Закона о раду, када је одлучио као ставом другим изреке ожалбене пресуде, а своју одлуку у том делу је образложио јасним и довољним разлозима, које прихвата у свему и овај суд, као другостепени.

Без утицаја су наводи да је првостепени суд погрешно применио материјално право, и да Закон о здравственој заштити јесте *lex specialis*, што не искључује примену одредби Закона о облигационим односима који уређује сва питања уговорног односа која нису уређена посебним законом

Наиме, одредбом члана 138 Закона о облигационим односима прописано је да у случају када је испуњење обавезе једне стране у двостраном уговору постало немогуће због догађаја за који одговара друга страна, њена обавеза се гаси, а она задржава своје потраживање према другој страни, с тим што се исто смањује за онолико за колико је она могла имати користи од ослобођења од сопствене обавезе.

Чланом 5 уговора о стручном усавршавању бр.799-1 од 19.03.2014.године, предвиђено је да је запослена дужна да у случају да у току трајања специјализације одустане или не заврши специјализацију у предвиђеном року, изврши повраћај новчаних средстава које је послодавац уплатио запосленој на име трошкова специјализације, заједно са припадајућом каматом у року од шест месеци од дана одустанка, односно предвиђеног рока трајања специјализације. Такође, овим чланом запослена се обавезала да по завршеној специјализацији остане у радном односу код послодавца најмање онолико времена колико је трајао програм стручног усавршавања-специјализације, а најмање 5 година. Чланом 6 послодавац се обавезао да сноси трошкове специјализације за време трајања исте, а према предвиђеном плану и

програму који је утврдило Министарство здравља и да ће по успешној окончаној специјализацији омогућити запосленој обављање послова у складу са завршеном специјализацијом. Такође, Анексом I уговора о стручном усавршавању закљученим између странака 20.02.2018. године број 799-1 уговорено је да ће послодавац по успешној окончаној специјализацији омогућити запосленој обављање послова у складу са завршеном специјализацијом, а у складу са својим могућностима. Тужена је испунила своју обавезу из предметног уговора те је у року и успешно завршила специјализацију. Према туженој тужилац није испунио своју уговорну обавезу јер није туженој након окончане специјализације омогућио да обавља послове у складу са завршеном специјализацијом. Како испуњење обавезе да по завршеној специјализацији остане у радном односу код послодавца није било могуће јер није било места за тужену за шта свакако тужена није одговорна, дошло је гашења њене обавезе у смислу одредбе члана 138 ЗОО те тужена није дужна да изврши повраћај новчаних средстава које је послодавац уплатио запосленој на име трошкова специјализације, заједно са припадајућом каматом. Осим тога предметним уговором и анексом уговора о специјализацији враћање трошкова специјализације није предвиђено за неостанак на раду код тужиоца, него само уколико запослени одустане или не заврши специјализацију, па је из наведених разлога одлука из става другог изреке којом је одбијен тужбени захтев тужиоца применом одредаба члана 390 ЗПП морала бити потврђена, а жалба тужиоца одбијена као неоснована.

Приликом одлучивања, Апелациони суд је имао у виду и друге жалбене наводе, али је нашао да исти нису од утицаја на законитост и правилност првостепене пресуде како у односу на утврђено чињенично стање, тако и на примењено материјално право у поступку доношења исте.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу трећем изреке ожалбене пресуде, имајући у виду да је донета правилном применом одредбе члана 153 и 154 ЗПП и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, сагласно одредби члана 401 тачка 2 ЗПП.

Како тужилац није успео са жалбом у другостепеном поступку, то му сходно одредби члана 153 ЗПП не припада право на накнаду трошкова другостепеног поступка, те је применом члана 165 став 1 ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа-судија
Иван Негић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић